

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3699
Tarih: 06-11-2020

10/3409

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Covid-19 salgınının sürecinde çalışan kadınların işsiz kalma sorunları, kayıt dışı çalışan kadınların devletin ekonomik destekli paketlerinden yararlanmaları için gerekli araştırmaların yapılması ve artan kadın yoksulluğunun önüne geçilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. Ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

(1) Nuran İmir
Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Kovid-19 pandemisi dünyanın her yerinde toplumsal eşitsizlikleri derinleştiriyor. Salgının tetiklediği ekonomik ve toplumsal krizlere hükümetlerin verdiği yanıt, mevcut sistemi ayakta tutabilecek tedbirlerden ibaret. Gerek Mart-Haziran arasında salgının yayılmasını önlemek amacıyla sosyal hareketliliğe getirilen sınırlamalar gerekse salgının toplumsal yaşama ve ekonomiye etkilerini azaltmayı hedefleyen politikalar, kadınların özgün sorunlarının tümüyle görmezden gelindiğini bir kez daha ortaya çıkardı.

Ağırlıklı olarak güvencesiz koşullarda çalışan kadınların salgın süresince ücretsiz izne zorlanma yahut işten çıkarılma tehdidi gibi sorunları daha da artmaktadır. Binlerce kadın işten çıkarılmamak için çalışmaya devam etmek ve sağlık haklarından vazgeçmek zorunda bırakılmaktadır. Kadın emeğinin daha yoğun olduğu alanlarda, iş yerlerinin kapanmasıyla birlikte kadınlar ücretsiz izne zorlanmış, gelirden yoksun kılınmış ya da işten çıkarılmıştır. Salgın sürecinde çalışmaya devam etmekte olan market çalışanlarının yükü aşırı ölçüde artmış, özellikle kadın işçiler sahip oldukları çalışma kapasitelerini zorlayacak biçimde çalışmak durumunda kalmaktadırlar. Salgın süresinin belirsizliği göz önüne alındığında, bu sorunların giderek daha da yakıcı hale geldiği ortadadır.

Kayıt dışı, düşük ücretli, güvencesiz işlerde çalıştırılan kadınlar; kadın emeğinin bu güvencesiz ve ikincil emek olma durumundan da kaynaklı işyerinde tacize, ayrımcılığa, mobbinge maruz kalmaktadır. Bunun yanı sıra kadın işçiler, evin neredeyse bütün sorumluluğunu da üstlenmekte; kadın emeği hem evde hem de işyerinde sömürülmeye devam etmektedir. Kriz dönemlerinde ise ucuz, güvencesiz ve ikincil olan kadın emeği ilk gözden çıkarılan olmakta, bu durum işyerlerinde ilk işten çıkarılanların kadınlar olmasına neden olmaktadır.

Pandemi süreci ile birlikte var olan bu haksızlıklar katlanarak devam etmektedir. Salgın süreci ile birlikte her iki kadından biri işsiz kaldı. Kadın istihdamı yüzde 9, kadın işgücü yüzde 11 azaldı. Pandemi döneminde kadın işsizlik oranı yüzde 43 olarak gerçekleşti. Her 4 kadından sadece 1' i istihdam edilmektedir. Çalışan her 10 kadından 4'ü kayıt dışı çalışmaktadır. Kayıt dışı çalışan kadınların çoğu ev işlerinde çalışmaktadır. Ev işlerinde çalışan kadınlara yönelik hiçbir tedbir alınmamaktadır. Ev işlerinde çalışan kadın çalıştığı ev karantina da olmasına rağmen çalışmak zorunda kalmaktadır. Ev işlerinde çalışan kadınların hiçbir iş tanımı bulunmamaktadır. Çocuğa bakan kadın evin bütün işlerini yapmaktadır. Temizliğe giden kadın çocukların okula götür-geçir işlerinden, her türlü ev işi yaptırılmaktadır. Devlet tarafından hiçbir sosyal güvencesi olmayan kayıt dışı çalışan kadınların, asgari ücretin altında çok düşük ücretlerle güvencesiz bir şekilde çalışırken pandemi süreci yaşamlarını da riske atmaktadır.

Kayıt dışı çalışan emekçi kadınlar açıklanan ekonomi destek paketlerinden yararlanamadılar. Çünkü kayıtlı istihdama odaklı destek paketler sunuldu. Kayıt-dışı, mevsimlik, geçici süreler çalışanları, ev işçilerini ve göçmenleri dışarıda bırakan kayıtlı çalışmaya odaklanan bu destek paketlerini kayıt dışı alanlarda istihdam edilen ev işçiliği başta olmak üzere tüm çalışanları kapsayacak şekilde koşulsuz genişletilmelidir.

Bütün bu sorunlar ışığında salgının iş piyasası açısından kadınlar üzerindeki etkisinin araştırılması, kayıt dışı çalışan kadınların sosyal güvence sorunlarının devlet desteklemesi ile bir statüye kavuşması için gerekli yasal işlemlerin uygulanması ve pandemi sürecine uygun tedbirlerin sağlanması artan kadın yoksulluğunun önlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flam.
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal.
3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	Berdan
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	2A1
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	Mehmet Ruştı Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra
14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	Hişyar
15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo
16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam
17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şevin
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş